TANE
tasa-arvoasiain neuvottelukunta

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 11/4.1./17
Asiantuntijakuuleminen 19.9.2017 klo 12.15 18.9.2017

Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle HE 80/2017 vp laeiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten sekä kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa yhteiskunnassa, joten neuvottelukunnan lausunto keskittyy sukupuolten tasa-arvoon liittyviin näkökulmiin.

Taustaa

Laeilla pantaisiin täytäntöön direktiivit kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten sekä kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä.
Kausityölaissa säädettäisiin kolmansien maiden kansalaisten maahantulosta kausityöntekoa varten, työntekijälle myönnettävistä luvista ja oikeuksista maassaolon aikana.
Yritysten sisäistä siirtoa koskevassa laissa säädettäisiin kolmansista maista EU:n alueelle lähetettävien työntekijöiden maahantulon ehdoista, sisäisille siirtyjille myönnettävistä luvista ja oikeuksista maassaolon aikana.
Esityksen keskeisen sisällön muodostaa kausityölain ja sisäistä siirtoa koskevan lain perusteella maahan tulleiden yhdenvertainen kohtelu Suomen kansalaisten kanssa. Tästä syystä ehdotetaan muutoksia sosiaaliturvaa ja terveydenhuoltoa koskevaan lainsäädäntöön sekä työlainsäädäntöön.

Tasa-arvomaininnat HE:ssä

HE:ssä todetaan, että lähetettyjä työntekijöitä koskevan direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava, että työsuhteeseen sovellettavasta lainsäädännöstä riippumatta lähetetylle työntekijälle turvataan raskaana olevien naisten ja äskettäin synnyttäneiden naisten sekä lasten ja nuorten työehtoihin ja -oloihin sovellettavat suojatoimenpiteet sekä miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu sekä muut syrjintäkieltoa koskevat säännökset.

Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan kanta

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta kannattaa esitystä sillä se parantaisi ja selkeyttäisi kausityöntekijöiden ja yrityksen sisäisen siirron yhteydessä siirtyvien työntekijöiden asemaa.

Postiosoite PL 33, 00023 Valtioneuvosto
Käyntiosoite Kirkkokatu 14, 00170 Helsinki
Puhelin 0295 16001 / vaihde
Sähköpostiosoite etunimi.sukunimi@stm.fi
www.tane.fi
www.facebook.com/tasaarvo

On hyvä, että esityksessä todetaan, että lähetetyille työntekijöille on turvattava sukupuolten tasa-arvoinen kohtelu. Samoin on tärkeää, että raskaana olevien naisten ja äskettäin synnyttäneiden suojatoimenpiteet on tuotu erikseen esiin.

Kausityöntekijöitä tulee lähinnä maatalouteen ja matkailupalveluihin. Molemmat alat ovat suhteellisen matalasti palkattuja, joten on erityisen tärkeää huolehtia siitä, että valvonta toimii ja henkilöille maksetaan työehtosopimusten mukaiset palkat ja työlainsäädäntöä noudatetaan.

Esityksessä on arvioitu yksityishenkilöihin kohdistuvia vaikutuksia, yritysvaikutuksia, taloudellisia vaikutuksia, vaikutuksia viranomaisten toimintaan ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Arvio esityksen sukupuolivaikutuksista puuttuu kokonaan vaikka sitä edellytetään tehtäväksi myös oikeusministeriön Hallituksen esityksen laatimisohjeissa (s. 17-18). Sukupuolten välillä on mm. terveyteen, työssäkäyntiin ja perhevelvollisuuksiin liittyviä eroja, jotka vaikuttavat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen.

HE:n vaikutusarvioinnissa todetaan, että yksittäisen kausityöntekijän kannalta merkittävimmäksi muutokseksi voi osoittautua sairaanhoito-oikeuden laajentuminen. Oikeutta hoitoon ei tarvitsisi erikseen anoa eikä sitä harkita tapauskohtaisesti, vaan se perustuisi suoraan lainsäädäntöön. On tärkeää varmistaa, että kausityöntekijöillä on myös käytännössä yhdenvertainen pääsy kuntien ja tulevaisuudessa maakuntien järjestämiin terveydenhuollon palveluihin. Tämä on erityisen tärkeää raskaana olevien ja synnyttäneiden naisten kohdalla.

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta suhtautuu esitykseen myönteisesti, sillä se parantaisi kausityöntekijöiden ihmisoikeuksia ja lisäisi yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Esityksessä pitäisi kuitenkin tuoda erikseen esiin myös sen mahdolliset sukupuolivaikutukset ja tehdä niistä tarvittavat johtopäätökset.

Hannele Varsa
pääsihteeri